12. SINIF COĞRAFYA

2026–2027 · 1. DÖNEM 1. YAZILI

Senaryo 5

Adı Soyadı: ..... Sınıf / No: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	Toplam
Puan	12	12	12	16	12	12	12	12	100

8 açık uçlu / kısa cevaplı soru · 100 puan. Yanıtlarında istenen işlem, gerekçe ve kanıtı göster.

Haftalık 4 saatlik ders programının konu–soru dağılımı esas alınmıştır.

Yazılı provasıdır. Okulunun seçtiği senaryoyu kontrol et.

1. Ekstrem yağışı tanıma · 12 puan

Bir yerde günlük yağış uzun yıllar çoğunlukla 0–30 mm arasındayken bir gün 180 mm ölçülüyor. Yağışın kısa sürede gerçekleştiği ve yüzeylerin büyük bölümünün geçirimsiz olduğu belirtiliyor.

Bu günün neden ekstrem olay olarak değerlendirilebileceğini açıklayınız. Olası iki etkisini doğal süreç ve yerleşme özellikleriyle ilişkilendiriniz.

2. Eğilimden geleceğe koşullu çıkarım · 12 puan

Bir havzada uzun yıllı sıcaklık artarken karla kaplı gün sayısı azalıyor. Ölçümler, ilkbahar akışının daha erken gerçekleştiğine işaret ediyor.

Bu eğilim sürerse yaz mevsiminde su yönetimi açısından ortaya çıkabilecek bir değişimi gerekçelendirin. Bunun kesin bir gelecek tahmini olmadığını belirterek hangi iki ek verinin gerektiğini yazınız.

3. Ekonomik faaliyetin sosyal etkisi · 12 puan

Bir kıyı kasabasında geçim büyük ölçüde mevsimlik turizme dayanıyor. Yazın iş gücü ve konut talebi artıyor; kışın bazı işletmeler kapanıyor. Yerel bir festival de ziyaretçi çekiyor.

Mevsimlik turizmin sosyal yaşam üzerindeki etkilerinden yaz dönemi için birini, kış dönemi için birini açıklayınız. Turizm ile kültürel yaşam arasındaki karşılıklı bir ilişkiyi de belirtiniz.

4. Sanayi, göç ve kentleşme · 16 puan

Bir kentte yeni sanayi işletmeleri açıldıktan sonra iş arayan nüfusun gelişi hızlanıyor. Aynı dönemde kiralar yükseliyor, okul ve ulaşım talebi artıyor.

Sanayileşme–göç–kentleşme ilişkisini bir neden–sonuç zinciriyle açıklayınız. Bir toplumsal fırsat ve bir planlama sorunu belirtiniz.

5. Gelecekte yerleşme talebi · 12 puan

Kurgu veriye göre bir kentte 65 yaş üstü nüfus oranı artıyor, gençlerin bir bölümü başka kentlere gidiyor ve uzaktan çalışabilen işler yaygınlaşıyor.

Bu eğilimler sürerse yaşlanmaya bağlı bir hizmet veya yerleşme ihtiyacı değişimi ve uzaktan çalışmaya bağlı bir mekânsal değişim öneriniz. Tahminlerin hangi varsayıma dayandığını ve neden kesin nüfus sayısı verilemeyeceğini açıklayınız.

6. İşlevsel bölgeyi ayırt etme · 12 puan

Bir şehir hastanesinin hizmet alanına farklı illerden hastalar geliyor. Bir başka haritada ise yıllık yağış miktarına göre bölgeler çiziliyor.

Hangisinin işlevsel bölge örneği olduğunu belirleyiniz. İşlevsel bölgenin merkez–çevre ilişkisini açıklayıp sınırlarının neden idari sınırlarla her zaman örtüşmediğini yazınız. Yağışa göre çizilen bölgenin hangi ortak özelliğe dayandığını da belirtiniz.

7. Kalkınma projesini çok boyutlu değerlendirme · 12 puan

GAP, yalnız sulama ve enerji yatırımlarını değil tarım, sanayi, eğitim, sağlık, kültür ve turizm alanlarını da birlikte ele alan bölgesel kalkınma yaklaşımına sahiptir.

Bu yaklaşım için bir ekonomik, bir sosyal ve bir kültürel katkı örneği açıklayınız. Başarıyı yalnız üretilen elektrik miktarıyla değerlendirmenin neden eksik kalacağını yazınız.

8. Projenin sonucunu göstergelerle sınama · 12 puan

Türkiye'deki bir bölgesel kalkınma uygulamasını değerlendiren kurgu tabloda, sulanan alan ve tarımsal gelir artarken yer altı su düzeyinin düştüğü, gençlerin mesleki eğitime katılımının ise arttığı görülüyor.

Tablodaki ekonomik ve sosyal kazanımları ayırınız. Çevresel göstergeyi kullanarak "Proje her bakımdan başarılıdır." yargısını değerlendirip bir iyileştirme öneriniz.